

HANKINTA-ASIAMIES OPASTAA

Ryhmittymänä tarjoaminen

Hankintalaki mahdollistaa tarjouskilpailuun osallistumisen ryhmittymänä. Ryhmittymästä käytetään myös termiä konsortio tai yhteenliittymä (urakoissa työyhteenliittymä). Ryhmittymillä tarkoitetaan toimittajien yhteistyötä hankintasopimuksen aikaansaamiseksi. Se voi olla löyhä ja tilapäinen sopimuksenvarainen yhteenliittymä tai esimerkiksi yhteisyhteyden muotoon järjestetty konsortio.

Milloin ryhmittymä?

- Jos soveltuvuusvaatimuksia ei pystytä yksin täyttämään
- Jos osaa/osia hankinnasta ei pystytä yksin toteuttamaan
- Voi mahdollistaa pienten yritysten pääsyn laajempiin hankintoihin, jos ne toimivat yhdessä
- Soveltuu etenkin suuriin hankkeisiin, jotka edellyttävät useiden eri alojen osaamista tai laajoja taloudellisia ja rahoituksellisia resursseja (esim. rakennushankkeet)

Milloin alihankkija?

- Jos osaa hankinnasta ei pystytä itse toteuttamaan esim. huoltopalvelu.

Ryhmittymän perustaminen

Ryhmittymä voidaan muodostaa käytännössä siten, että kukin mukana olevista yrityksistä vastaa itsenäisesti jostakin hankinnan osa-alueesta (yhdessä tarjous muodostaa kokonaisuuden, joka pitää sisällään kaikki osat) **TAI** kyse on samalla toimialalla toimivista yrityksistä, jotka yhdessä kantavat vastuun koko hankinnan kohteesta.

- Mieti, kenen tai keiden kanssa voisit ryhmittymän perustaa?
- Miten hyvin tunnet potentiaaliset kumppanit?
- Minkä verran resursseja/aikaa on ryhmittymän perustamiseen?
- Sovi asioista riittävässä määrin etukäteen

Ryhmittymää koskevat vaatimukset

- Hankintayksikkö voi ilmoittaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä, miten ryhmittymänä toimivan ehdokkaan tai tarjoajan on täytettävä vaatimukset taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta, teknisestä suorituskyvystä ja ammatillisesta pätevyydestä tai taloudellisiin, sosiaalisiin taikka innovaatio-, ympäristö- ja työllisyysnäkökohtiin liittyvät erityisehdot.
- Hankintayksikkö voi vaatia, että ryhmittymä nimeää yhteisen edustajan tai johtavan ryhmittymän jäsenen, joka toimii koko konsortion edustajana hankintayksikköön nähden.
- Hankintamenettelyissä voi olla myös käytäntö, jossa hankintayksikkö ilmoittaa esim. liikevaihtovaatimuksen, jonka koko ryhmittymä voi täyttää yhdessä, mutta sa-

malla hankintayksikkö voi edellyttää yksittäisten ryhmittymän jäsenten liikevaihdon ylittävän tietyn minimitason. Ryhmittymiä koskevien ehtojen olisi aina oltava objektiivisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia.

Muiden yksiköiden voimavarojen hyödyntäminen

- Ehdokas tai tarjoaja voi käyttää hankinnan toteuttamiseen muiden yksiköiden voimavaroja riippumatta niiden välisten suhteiden oikeudellisesta luonteesta. Muilla yksiköillä tarkoitetaan esim. tarjouskilpailuun osallistuvan yrityksen omistajayrityksiä, samaan konserniin kuuluvia yrityksiä tai yrityksen kumppanuusyrityksiä.
- Myös ryhmittymä voi käyttää ryhmittymään kuuluvien tahojen taikka sen ulkopuolella olevien yksiköiden voimavaroja hankinnan toteuttamiseen. Ryhmittymä voisi toisin sanoen käyttää esim. alihankkijana sellaista tahoa, joka ei syystä tai toisesta ole ryhmittymän jäsen.
- Muiden yksiköiden henkilöstön pätevyyteen ja kokemukseen liittyviä voimavaroja voidaan käyttää hyväksi vain, jos kyseiset muut yksiköt suorittavat hankinnan kohteena olevat rakennusurakat tai palvelut taikka osan niistä. Tarjoaja ei voi viitata sellaisiin henkilöstöresursseihin tai osaamiseen, joita sillä ei ole käytössään juuri siinä osassa hankintaa, johon niitä on vaadittu.
- Käytettäessä muiden yksiköiden voimavaroja taloudellista ja rahoituksellista tilannetta koskevien vaatimusten täyttämiseksi, hankintayksikkö voi edellyttää, että ehdokas tai tarjoaja ja kyseiset muut yksiköt ovat yhdessä vastuussa hankintasopimuksen toteuttamisesta.
- Jos ryhmittymä täyttää vaatimukset vetoamalla muiden voimavaroihin, näyttönä vaatimusten täyttymisestä voi olla esim. yritysten välisiä sopimuksia tai muita sitoumuksia, joista käy ilmi, että ehdokkaalla tai tarjoajalla on käytettävissään sellaiset voimavarat, jotka täyttävät hankintayksikön vaatimukset.
- Sopimus tai sitoumus voi olla esim. nimetyn asiantuntijan allekirjoittama sitoumus, jossa asiantuntija nimenomaisesti lupautuu olemaan käytettävissä tarjouksen kohteena olevaan tehtävään, jos tarjoaja voittaa kilpailun. Vastaavasti sitoumus voisi olla yrityksen kumppaninyrityksen antama sitoumus esim. rahoituksen järjestämisestä tai takaajana toimimisesta. Hankintayksikön arvioitavaksi jää, täyttääkö ehdokkaan tai tarjoajan esittämä näyttö hankintayksikön asettamat vaatimukset.

Ryhmittymän perustamisen jälkeen on päätettävä

- kuka on ryhmittymän vetäjä ja yhteisyritys hankintayksikön suuntaan
- kuka tekee tarjouksen
- saako vetäjä/ tarjouksen tekijä korvausta
- kuinka paljon aikaa/ resursseja on käytettävissä per tarjous
- kuinka laskutus tapahtuu

Referenssit

Jos muodostat ryhmittymän tai vetoat alihankkijaan soveltuvuusvaatimusten täyttämiseksi esim. referenssien osalta, varmista, että ryhmittymän jäsen tai alihankkija on todellisuudessa osallistunut referenssin toteuttamiseen tai toteuttanut referenssin.

Ryhmittymän jäsenten välinen sopimusmalli (sovi ainakin näistä)

- Sopijapuolet
- Sopimuksen tausta ja tarkoitus
- Ryhmittymän sopijaosapuolten tehtävät ja resurssit
  - Jos tarjotaan esim. eri osa-alueita, kuka hoitaa mitäkin
- Nimenkirjoitusoikeus ja yhteenliittymän edustaminen
- Ryhmittymän tuottamien palvelujen hinnoittelu ja laskutus
  - Laskuttaako esim. vetäjä/edustaja hankintayksikköä ja muut ryhmittymän jäsenet vetäjää vai hoidetaanko laskutus yhteisen tilitoimiston kautta, joka hoitaa maksut kaikille ryhmittymän jäsenille samanaikaisesti?
- Ryhmittymän taloushallinto
- Vastuut
  - Vastataanko yhteisvastuullisesti vai jokainen erikseen?
  - Entä kolmannet osapuolet?
  - Vastuuvakuutukset? Esim. mikäli jokin sopijaosapuolista joutuu yhteisvastuullisesti tai muuten korvausvelvolliseksi kaupunkia tai kolmansia kohtaan muun sopijaosapuolen virheen tai laiminlyönnin perusteella, on vahingon aiheuttanut sopijaosapuoli velvollinen korvaamaan tästä aiheutuneen välittömän vahingon toiselle sopijaosapuolelle.
- Toimintatapa yhteenliittymän purkautuessa
  - Yhteyshenkilö on velvollinen tiedottamaan hankintayksikköä ja kaikkia sopijaosapuolia välittömästi asiasta. Sopijaosapuolet sitoutuvat sopimaan palvelujen tuottamisen toimintamallissa mahdollisesti tapahtuvista muutoksista hankintayksikön kanssa siten, että hankintasopimuksen noudattaminen turvataan. Yhteenliittymä on velvollinen korvaamaan purkautumisesta hankintayksikölle mahdollisesti aiheutuneet välittömät vahingot.
- Salassapito